

سوره‌یابی

در گزارشی رادیویی

10000101 10100011 11000011
11000000 10100000 11101010
11100000101 10000011 100011001000011

● مازیار ناطمی

مدیربر برنامه‌های اقتصادی رادیو و کارشناس ارشد ارتباطات

بحران‌ها، نیازهای مخاطبان به رسانه به مراتب بیشتر می‌شود و اگر به رسانه رادیو رجوع کنند و پاسخ مناسب نیابند، دیگر به سراغ آن نخواهند رفت. البته در اینجا ممکن است این سؤال پیش بیاید که با توجه به محدودیت‌هایی که در جازچوب برنامه‌سازی داریم، چگونه می‌توان چنین توفعی را برآورده کرد؟ پاسخ، تقریباً واضح است. هنر گزارشگر و برنامه‌ساز در این است که از تهدیدها، فرصت‌سازی نماید و به گونه‌ای عمل کند که مخاطب خواست مخاطب باشد.

اگر موضوع با نیاز مردم هم‌خوانی نداشته باشد، حتی در بهترین شکل پرداخت آن هم موفق نخواهد بود. زمانی که گزارشگر سوره مناسب را پیدا کرد، در حقیقت مهم‌ترین مرحله در کار تهیه

و آنتن‌یون همگاران یا کارکردهای نین رادیو است. در این مقاله به بحث سوره‌یابی در کار گزارشگری خواهیم پرداخت.

اهمیت سوره‌یابی و بررسی وضع موجود آن در رادیو

بدون تعارف باید بگوییم سوره‌یابی و شیوه‌های پرداختن به آن در شبکه‌های رادیویی مناسب نیست. هنوز بسیاری از گزارشگران غایب‌راحتی از کنار سوره‌های دست اول و مورد نیاز مردم می‌گذرند که این بی‌توجهی، موجب کم‌اعتدای و حتی بی‌اعتدای مخاطب رافراهم می‌کند. زمینه‌ساز توجه آنها به رسانه‌های رقیب، اعم از داخلی و خارجی، می‌شود. گفته می‌شود در مواقع بروز مسائل حاد و با

سال‌ها قبل که به‌عنوان گزارشگر در آزمون‌های این رشته در صدای موزیک کسرمان پذیرفته شدم، یکی از تهیه‌کننده‌های قدیمی در بحث معرفی و آموزش گزارشگری در رادیو آن را مشابه گوشت در خورشت توصیف کرده‌اند! سال‌ها از این موضوع می‌گذرد و من طی مدت حضورم در رسانه رادیو متوجه شده‌ام که مادر این امر، آشیپ‌های خوبی نیستیم! زیرا به امر گزارش و حضور گزارشگران موفق در رادیو توجهی نشده است. ضمن اینکه بسیاری از همکاران گزارشگر در شبکه‌های رادیویی، متأسفانه با مسئولیت‌ها و کارکردهای امروز رادیو آشنا نیستند و حرفه گزارشگری در رادیو را امری تخصصی نمی‌دانند. از نظر نگارنده مهم‌ترین علت این مسئله، آموزش ناپذیر

سال چهارم، شماره بیست و نهم

گزارش را صورت داده است. پرداخت سریع و به موقع به سوره مورد نظر با توجه به حضور رسانه‌های مختلف و رقیب، دومین مسئولیت گزارشگر است که تعلق

مردم را تحت تأثیر قرار دهد، چه باید بکنیم؟ - بدیع و تازه بودن، تکراری نبودن و قالب‌های تازه و نو می‌توانند در گستره تأثیر گذاری سوره مؤثر باشند

گزارش‌های آماری و دورنگارهای مختلف، موضوعات مناسبتی بیاباید؛ برای مثال، گران بودن خدمات شهری در تهران و یافتن موارد مشابه در کلان شهرهای دیگر از این گروه هستند.

تضاد

یکی دیگر از شیوه‌های سوره‌یابی است که کاربردهای جالبی هم دارد؛ مثلاً تأثیر بالا بودن دستمزد کارگران در تولید و متضاد آن، پایین بودن دستمزد کارگران در تولید و مشکلات ناشی از آن.

تعمیم

گزارشگران به موضوعات کوچک در مقیاس بزرگ‌تر می‌پردازند؛ مثلاً، الفردگی زنان و دختران در استان ایلام و تعمیم علل الفردگی بتوان در کل کشور.

روش‌های پیشنهاد شده کلی است و راهکارهای دیگری برای شروع مناسب‌تر سوره‌یابی توسط گزارشگران رادیو وجود دارند. بدیهی است تکرار این روش‌ها موجبات یکسان شدن قالب ساخت و ارائه گزارش‌های رادیویی را به دنبال خواهد داشت. لذا نگارنده پیشنهاد می‌کند همکاران گزارشگر از قوه ابتکار و نوآوری خود بهره‌برده، آثار متمایزتری ارائه دهند. این جمله معروفی است که همیشه چیزهای تپیده و نشینده وجود دارد و باید کمی حوصله داشت. امروزه گزارشگران

اطراف ما مملو از موضوعات جدید است. گزارشگر باید فردی پر حوصله باشد و با داشتن اطلاعات عمومی خوب، با نگاهی متفاوت، به دنبال موضوعات جدید باشد. گزارشگر موفق در یافتن سوره‌های جدید، باید نکاتی را درک کند که دیگران آنها را درک نکرده‌اند و حرف‌هایی را بشنود که دیگران نشنیده‌اند.

در پرداخت و تهیه گزارش، موجب حذف رسانه رادیو در این رقابت خواهد شد؛ چون مخاطب تعهدی مبنی بر پیگیری برنامه‌های رادیو نداشته است!

سوره‌یابی در کار گزارش

کورت لوین (Kurt Lewin)^(۱) در سال ۱۹۴۷ نظریه‌ای با عنوان «دروازه‌بانی یا گزینش‌گری» مطرح می‌کند. او معتقد است که یک گزارشگر (دروازه‌بان خبر) مانند یک کتابدانی خانه‌دار است که داخل یک فروشگاه قرار دارد و کالاهای مختلفی را به دلیلی گوناگون وارد سبد خرید می‌کند. یا اینکه از خرید آن منصرف می‌شود.

- برخی موضوعات باید به صورت عینی و ملموس با نیاز مخاطب مطرح شوند - گزارشگر باید به این موضوع توجه کند که موضوع انتخابی وی تا چه میزان با نیازهای مردم درگیر است و گستره پوشش آن سوره تا چه اندازه است.

شیوه‌های سوره‌یابی

اطراف ما مملو از موضوعات جدید است. گزارشگر باید فردی پر حوصله باشد و با داشتن اطلاعات عمومی خوب، با نگاهی متفاوت، به دنبال موضوعات جدید باشد. گزارشگر موفق در یافتن سوره‌های جدید، باید نکاتی را درک کند که دیگران آنها را

برخی سوره‌ها دارای فوریت هستند، یعنی اگر دیر به اطلاع مردم رسانده شوند، مخاطب به آن رسانه بی اعتماد می‌شود.

موفق دنیا داری بانک اطلاعاتی هستند و در زمان مقرر به سراغ سوره‌های مورد نظر خود می‌روند و آثار حرفه‌ای ارائه می‌کنند.

درک نکرده‌اند و حرف‌هایی را بشنود که دیگران نشنیده‌اند؛ به‌طور کلی شیوه‌های سوره‌یابی عبارتند از:

مشابهت

گزارشگر موفق رادیو می‌تواند از روزنامه‌ها، پرنسنامه‌های تلویزیونی، کتاب‌ها،

انواع سوره‌ها و طبقه‌بندی آنها
می‌توان طبقه‌بندی‌های متفاوتی برای

موضوع‌ها فائق شد. برای مثال، می‌توانیم به سوژه روز توجه کنیم؛ گرانی مرغ و مشکلات مردم، افزایش نرخ بنزین و... برخی سوژه‌ها دارای فوریت هستند، یعنی اگر دیر به اطلاع مردم رسانده شوند، مخاطب به آن رسانه بی‌اعتقاد می‌شود. بعضی دیگر مانند مصوبات مجلس فوریت کمتری دارند و اگر دیرتر هم به اطلاع مردم برسند، مشکل خاصی ایجاد نخواهد شد.

برخی سوژه‌ها قابل پیش‌بینی هستند و مکان و زمان وقوع آنها مشخص است؛ مانند نوروز و آغاز سال جدید و این راحت‌ترین نوع سوژه است که از طریق نمازها، روابط عمومی‌ها و منابع خبری و رسانه‌ای به اطلاع گزارشگر می‌رسد و با خود گزارشگر با جست‌وجو در حوزه‌اش، متوجه آنها می‌شود.

دسته دیگری از سوژه‌ها غیرقابل پیش‌بینی هستند و این شکل، سخت‌ترین کار برای گزارشگر است، چون زمان و مکان رویدادش مشخص نیست و او، آن را پیش‌بینی نکرده است. این شکل سوژه‌ها ارزشمندند و غالباً افراد حرفه‌ای به دنبال آن هستند تا بتوانند اعتبار خود را نشان دهند. فرمول خاصی برای یافتن سوژه‌های غیرقابل پیش‌بینی وجود ندارد.

توصیه‌های پایانی برای انتخاب سوژه‌های مناسب

- دنبال سوژه‌هایی باشید که برای مردم عینی و ملموس اند
- از انتخاب سوژه‌هایی که درباره آنها اطلاعی ندارید، پرهیز کنید؛ چون این امر، ماهه کم‌اعتباری خود گزارشگر است
- از مصاحبه با افراد و مسئولانی که با

و نکته آخر اینکه؛ دانششن گزارشگران حرفه‌ای و مشهور، آرزوی هر رسانه‌ای است. تسلط بر امر گزارشگری و کسب تخصص در این رشته و سرآمدشدن، گاهی حتی باید هزینه کنید، اگر این کار را با علاقه انتخاب کرده‌اید، حتماً هزینه‌های آن را بپذیرید که نتیجه مطلوب آن عاید خود

داشتن گزارشگران حرفه‌ای و مشهور، آرزوی هر رسانه‌ای است. برای تسلط بر امر گزارشگری و کسب تخصص در این رشته و سرآمدشدن، گاهی حتی باید هزینه کنید. اگر این کار را با علاقه انتخاب کرده‌اید، حتماً هزینه‌های آن را بپذیرید، چراکه نتیجه مطلوب آن عاید خود شما و رادیو خواهد شد.

شما و رادیو خواهد شد. امیدوارم که مسئولان و تصمیم‌گیران صدای جمهوری اسلامی بانگ‌رشی جدی و کارشناسانه به ارتقای سطح گزارشگری در رادیو و حفظ آن، تدابیر مؤثرتری پیشنهادند.

پاوری!

- ۱- او نظریه «میدان» را مطرح ساخت که بر حسب آن، مردم تحت تأثیر محیط، دست به تصمیم‌گیری می‌زنند. لاین به مفهوم دروازه‌بانی هم پرداخت. از نظر او دروازه‌بانیان کسانی هستند که چهره‌بان اطلاعات را کنترل می‌کنند.
- ۲- مدل دروازه‌بانی دیوید مینتینگ وایت (Whites Gatekeeper Model) در سال ۱۹۵۰ مطرح شد. از دیدگاه او، روزنامه‌نگاران یا دروازه‌بانی اخبار، باعث چناب یا چاپ‌نشدن خبرها می‌شوند.

- سوژه مرتبط نیستند، پرهیز کنید
- سوژه‌هایی را که مورد نیاز مردم نیستند، انتخاب نکنید
- از پرداختن به سوژه‌های کلان دوری کنید و این سوژه‌ها را به صورت خرد و جزا به جز، بررسی کنید
- موضوع‌هایی را انتخاب کنید و به آنها بپردازید که متناسب با شأن و ماهیت رادیو باشند

داشتن ششم خبری بالا، روابط عمومی خوب، دقیق بودن در مسائل مختلف؛ از جمله صفات یک گزارشگر حرفه‌ای است.

شماره ساختا بخش برنامه و نوع شبکه رادیویی توجه کنید

- به اصلی‌ترین بخش رسانه (یعنی مخاطب) به لحاظ تحصیلات، سن و جنس، توجه کافی داشته باشید.

به جز شخصیت و توانمندی خود گزارشگر، داشتن ششم خبری بالا، روابط عمومی خوب، دقیق بودن در مسائل مختلف و... از جمله صفات یک گزارشگر حرفه‌ای است.

